

Римејкот на "Балканот без граници" се одигрува врз база на една стара теза дека постојат само едни те исти мудреци на племето, кои одлучуваат за опстанокот на "Индијанците" и го насочуваат мислењето кон заборавот. Дали во овој момент на заборавот му се дава значење, бидејќи всушност во лајт мотивот има силна причина да се крие поентата од постоењето на новата политичко-геостратешка авантура, која Република Македонија ќе ја доведе пред свршен чин, така што филмот нема да има среќен, туку несреќен крај? Одговорот на ова прашање може да се препознае, бидејќи актерите се препознатливи фаџи, кои како ќе дувне Развигорче, така ја менуваат својата "фризура", односно политичката страна. Во тој контекст треба да се бара иницијативата на т.н. неформална невладина организација "Платформа", која се дрзна да одржува трибини за името и што потоа, а во дискусијата да не ја вклучи и пошироката научна и политичка јавност, која во овој момент креира нови епизоди од приказната за спорот со Грција.

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Во најновата политичка претстава "Платформа", во која играат препознатливи актери на македонските партии, може да се пронајдат старите бардови Љубомир Д. Фрчкоски, Љубчо Георгиевски, Ден Дончев, Антони Пешев и други, чија поранешна улога во креирањето на државата - Република Македонија, во борбата за националните интереси за македонскиот народ, македонскиот јазик или во идентификацијата на македонската нација, остави трагични, дури и негативни последици.

Што бараат препознатливите "фаџи" во спорот со Грција? Чиј сигнал тие емитуваат на територијата на Република Македонија? Дали само тие постојат во македонската научна фела за да дискутираат или да одлучуваат за круцијални прашања за опстанокот на државата, односно за судбината на македонскиот народ, македонскиот јазик? Тоа се актери со врвен политички сенс за провокација, чиј ангажман секогаш бил негативен за судбината на Маке-

Трибина без претставници на власта

донците. Затоа нека не бараат спас во тезата дека нивниот ангажман ги става во состав на наводни спасители на македонскиот народ, туку на предавници. Имено, оној кој на голема врата ги турка тезите за промена на уставното име на Република Македонија, ја отвори Пандорината кутија за да поттикнат нови делби. Можеби и сами ќе сфатат дека македонизмот не е на продажба.

УСТАВНИ ПРОМЕНИ

"Доколку го погледнете предлогот, всушност тоа претставува класично преговарање, кое го правевме со Албанците во текот на 1991/92 г. и кога ги решававме полесните прашања, чекор по чекор го сменивме Уставот, најтешкото прашање. Така се води и проектот на Нимиц, освен за нацијата и за јазикот, за сите други прашања немаме решени без алтернативи. Всушност, тоа се апсолвирани решенија, бидејќи тие сметаат дека независно од тоа што 'мрдаме' ние ќе ги прифатиме. Тоа е првото, за новото меѓународно име, за меѓународна употреба никој не дебатирал. Второ, препораката дека него ќе го користат земјите кои нè признале под уставно име, исто е апсолвирано, завршено, нема наредба, обврска, туку препорака. Трето, има една формулација, која се обидов да ја проверам и сакам на неа да се задржам, бидејќи решението ќе биде инкорпорирано согласно уставниот процес во Македонија. Ова прашање ние тука го спакувавме како да ни се нудат уставни промени во проектот. Мислам, доколку требаше да употребат термин за промена на Уставот тие ќе речеа промена. Според тоа, дипломатската сентенца смета на тоа дека ние ова треба да го инкорпорираме согласно уставната процедура. Која е уставната процедура? Најсилната е со уставен закон, кој се носи со две третини, или со обичен закон, како што одат сите меѓународни дого-

вори. Користењето на меѓународно име нужно не бара уставна промена, ниту промена на пасошот, прашање кое по дефиниција се уредува со закон. Пасошот се регулира со закон, но начинот на кој е поставено прашањето, Северна Република Македонија, на англиски и на француски и Република Македонија на кирилично, така како што е во Уставот, не бара уставна промена. Се коментираше и тоа дека за нас проектот е голема навреда, емотивен шок настанат од последниот пакет решенија, каде името на нацијата и јазикот се дадени во алтернативи. Кога решенијата ќе се дадат во алтернативи, значи македонска и грчка, актерот кој го правел тоа нема решение. Затоа се даваат двете алтернативи, тоа значи дека ова ќе се расправа во следите етапи. Тоа не значи дека сега треба да се навредиме, да се скандализираме или да толкуваме дека преовладува грчкиот став во една од алтернативите. Граѓани и нација на Северна Република Македонија, ако тоа е така, проектот ќе пропадне во Македонија. Нема кој од екстремната левица или од екстремната десница да го прифати редефинирањето на идентитетот на нацијата и на јазикот. И останува да ви покажам како, според мене, ќе се одвива натамошната расправа. Еден од предлозите, кои Грците му го дадоа уште во Париз на министерот за надворешни работи е тоа дека со образложението тие разбрале зошто терминот македонски е важен за нас, но бил и важен за нив и ни предлагале - напишете македонска нација и македонски јазик, но на кирилица. Значи, во грчкиот предлог македонски јазик, македонска нација со кирилично решение, терминот македонски напишан со 'словенска' кирилица на некој начин го апсолвира и го решава нивниот (грчки н.з.) проблем, а се работи за словенски профил на нацијата. Тоа за нив е задоволително. Сега влегуваме во прогноза, во која не можам да кажам дека така ќе направат.

ВО СПОРОТ СО ГРЦИЈА СÈ Е АПСОЛУТНО РОМАНТИЧНО

Можеби во следниот предлог тоа и ќе го стават на маса, но кај нас никогаш не се водела суштествена расправа. Тие се како 'навредени дами', нешто одбиваме, прифаќаме, се сомневаме, а комуникација нема. Ако грчкиот предлог е македонски јазик и македонска нација, државјанство на Република Северна Македонија, тогаш по логика на претпоследниот предлог на пасош имавме државјанство на Република Македонија. Тогаш нашиот предлог би бил јазикот и нацијата да си останат во нормален англиски превод, што би било наша позиција, како и досега. Тоа значи дека практично Грците не можат да го користат терминот македонски во меѓународна комуникација, освен во интерна. Де факто, иако постои одредба, никој нема монопол на тоа или секој има право да го користи, тие не можат да го користат, бидејќи имаат друг пристап кон својата нација, тоа се само Грци, а интерната поделба не можат да ја користат за меѓународен план. Можното излезно решение може да биде предмет за размислување, кој сака македонски в ред, исто како што во пасошот е напишано на кирилица, но и во превод на англиски и на француски ќе оди во целина (macedonian, macedoan, и за нација и за јазик). Тоа е мојата прогноза", вели проф. Љубомир Д. Фрчкоски.

НОВА СТРАТЕГИЈА

"Државниот врв и оние кои ја креираат јавноста во Македонија мораат да сфатат дека мораме да ја напуштиме фразата дека проблемот со името е на Грција. Проблемот е наш, кој ни го лоцира патот кон ЕУ и ни прави серија други проблеми. Кога ќе сфатиме дека името е наш проблем, треба да одиме во насока да формулираме нова стратегија, дали правиме оф-шорс држава,

**"ИМАШЕ ДОБРИ ПРЕГОВОРИ", ТВРДИ
ЕКСЛИДЕРКАТА РАДМИЛА ШЕКЕРИНСКА**

односно да почнеме да размислуваме во таа насока, бидејќи сметам дека времето нè гази. Тоа е едната варијанта, која сега има легитимна подлога, а гледам и поддржувачи во Македонија. Вториот пат веќе свесно е пред нас, дали сакаме ние да преговараме за проблемот и да најдеме компромис. Доколку се решиме за вториот пат, а сакаме да разговараме и да постигнеме компромис тогаш доаѓаме до ситуација во која државниот врв треба да престане да глуми преговори. Од 1993 г., цели 15 или 16 години ние глумиме преговори со Грција. Кога ние бевме Влада глумевме преговори, и СДСМ пред нас и по нас, исто така, глумеше преговори. Сега имаме предлози на кои одговараме со да, без да навлеземе во материјална расправа. Проблемот е што овој државен врв, за жал, е во цајтнот. Тие немаат веќе право да купуваат време. Мораме суштински да преговараме.

Според мене, оваа ситуација, ваква каква што е, прво можам да кажам дека 15 години преговараме само за името, а денес имаме уште пет или шест нови дополнителни услови, кои како предлози се нови, особено оној дел за македонска нација, македонски јазик, кој почна да се јавува од Букурешт. Сакам да кажам - колку ние ги продолжуваме разговорите добиваме нови и нови 'закачки'. Ако сега го одложиме проблемот најверојатно тие друг пат ќе ни стават и дополнителни предлози, кои можеби нема да се поврзани со името, но ќе даваат некои други моменти. Затоа сметам дека треба да почнеме од набљудувачи да се претвораме во преговарачи. За секој предлог да се дадат коментари, да се каже дека нам како на нација ова ни се приоритети, а сè друго е второстепено. За мене приоритет е името на државата и приоритет во графата - македонска нација и ма-

кедонски јазик. Работите за кои можат да прават компромиси се други, дали ќе биде уставен процес, дали ќе биде нов пасош, дали нема да биде на пасош итн. според мене се споредни работи. Ако така ги поставиме работите сметам дека одговорот кој треба да следува од македонска страна е:

Прво, името на државата Република Северна Македонија е најдобриот можан предлог што Република Македонија го има добиено. Не сакам да објаснувам зошто, некои ќе ме разберат, некои нема. Но, чувствувам потреба да објаснам зошто тоа е најдоброто. Вториот момент е таму каде е понудена алтернатива. Ние треба јасно да кажеме дека во делот на македонска нација, во делот на македонски јазик тоа е црвената линија од која македонската страна не може да попушти. Третиот момент се некои работи од техничка природа, дали ќе биде или не на пасошот, дали ќе биде уставен процес итн.", оценува експремиерот и контроверзниот политичар Љубчо Георгиевски.

ОДГОВОРНО ЛИДЕРСТВО

"Не се согласувам со тоа дека не се воде преговори, туку се водат лоши преговори. Во 2005 г. добивме предлог кој се разликуваше од овој и беше многу подобар од сите оние кои ни се на маса. Тој предлог беше Република Македонија напишано на кирилица сè до

2008 г., а денес се враќаме кон уставното име. Тој предлог власта сака да го маргинализира, но беше на маса, како легитимен предлог од истиот преговарач и кој беше во полза на Македонија. Него го одби другата страна, што покажува дека процесот нема тука да заврши, според мене, преговорите беа подобро водени и имаше подобра позиција. Второ, последниве две години се водат преговори, бидејќи ако речење не се водат ќе паднеме во стапицата на власта, која тврди дека само таа не го дава името за меѓународна употреба. Во очи на Самитот во Букурешт ние имавме прифатен предлог од македонска страна, кој значеше промена на уставното име и за меѓународна употреба, Република Македонија Скопје. И сега можеме да дискутираме дали тој е подобар или полош. Значи, имаше преговори, но последниве две години Македонија ја влоши својата позиција, делумно заради грешките дома во политиката, а и поради губењето на некои контакти. Но, најмногу поради тоа што преговорите повеќе се водеа дома отколку во Њујорк. И целиот овој период всушност имаме две различни тези, кои се пласираа во преговорите, едната за домашната јавност, другата за масата на преговарачот со другата страна. При тоа видливо беше дека секогаш кога македонската страна настапува разединето таа оди без предлог на маса и без активна позиција, за што од нив добиваме полош предлог. И доколку продолжи оваа практика предлозите

ќе се влошуваат. Зошто јазикот стана дел од пакетот? Предлогот за јазикот и за националноста е ставен од други причини, не за да му се даде тежина на спорот, не за да се искомплицира спорот, туку напротив да овозможи македонската страна да живее, бидејќи ни е јасно - ако нема гаранции во поглед на посебната етничка припадност, во поглед на јазикот, во поглед на идентитетот во Македонија, тој нема да биде прифатлив. Сметам дека тука е клучното прашање за идентитетот и за јазикот, всушност тоа е шанса да пропаднат преговорите или да дојдеме до некакво решение кое ќе биде прифатливо за Македонија, што долгорочно ќе покаже дека сме излегле како победници во спорот. Но, доколку се докаже дека во Македонија се говори македонски јазик и ако тоа го потврдиме меѓународно, да не забораваме Грците не се единствените кои тврдат дека македонскиот јазик не постои и дека македонската нација и народ не постојат. Затоа е тешко ова да се добие. Значи, со тоа ќе ставиме крај на другите типови шовинизам, кои постојат на Балканот. Сметам дека нашата битка околу јазикот е клучна, но нам ни треба политички консензус, кој е невозможен без елементарно политичко лидерство. Тоа политичко лидерство подразбира луѓето кои се одговорни во државата да излезат и да кажат ова е компромисот и треба да го прифатиме, а не да кажуваат нешто друго", потенцира екслидерката на СДСМ, Радмила Шекеринска.

ПЗУ СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА

ДЕНТА НОВА

- пломбирање
- лечење
- вадење
- протетика
- ортодонција
- имплантологија

Њу Делхиска 4
локал 11, Скопје
+389 75 577 600
+389 75 471 947
denta_nova@yahoo.com

СО ОВОЈ КУПОН ИМАТЕ 20 % ПОПУСТ
ЗА СТОМАТОЛОШКИ УСЛУГИ ВО
ОРДИНАЦИЈАТА "ДЕНТА НОВА"